

Hyvinvointia työstä

Arjen arkki arviointitutkimus

Ohjausryhmä 4.2.2014

Merja Turpeinen

Arvioinnin tarkoitus ja lopputuotokset

- Arvioinnilla tuotetaan tietoa hanketoiminnan tulosten juurtumisen edellytyksistä.
- Arviointitiedon pohjalta tehdään ehdotukset seuraavan kauden kehittämistoimintaan oppimisympäristöissä.
- Arviointiraportti 1/2014
- Suositukset seuraavan rahoituskauden kehittämistoimintaan
  - suositukset rahoittajalle 9/2013
  - suositukset hankkeiden toteuttajille 1/2014
- Tarkistuslista suositusten tueksi ja johdon työkaluksi hanketyöntekijöiden perehdyttämiseen 1/2014

Arviointitutkimuksen kysymykset ja kohde

1. Mitkä tekijät edistävät ja mitkä estävät uusien hyvien käytäntöjen ja tuotteiden juurtumista?
  2. Mitkä tai millaiset hankkeet ovat onnistuneet juurruttamisessa ja miksi?
  3. Miten eri hanketoimijat näkevät onnistumiset ja ei niin onnistuneet puolet hankkeissa?
- Arvioinnin kohde 27 PAT-hanketta
  - Aineistoa kerättiin hankelomakkeilla, SWOT-analyyseilla, työpajoissa ja oppilaitosten johtoa haastatellen

Arviointiaineistot

Arjen arkin hankelomakkeet	Syksy 2012 - kevät 2013
Työpaja juurtumiseen vaikuttavista tekijöistä sekä hankkeen markkinoinnista	Ammatillisen koulutuksen hyvinvointipäivät 13.12.2012
SWOT-analyysi hankkeen juurtumisesta (projektipäällikkö)	PAT-hankkeiden tapaaminen 15.1.13
Ryhmäkeskustelut, oman hankkeen peilaus esimerkkitaapaukseen	PAT-hankkeiden tapaaminen 15.1.13
SWOT-analyysi hankkeen juurtumisesta (hanketoimijat yhdessä)	Kotitehtävän palautus 15.2.13
Keskustelut hankkeiden ja tuotteiden arvioinnista; toiminnallinen tulevaisuusnäkökulma	PAT-hankkeiden tapaaminen 14.-15.5.13
Keskustelut suosituksista rahoittajille, hanketoimijoille ja johdolle sekä hankkeiden tulosten arviointia Belgian mallin mukaisesti	Paremmat Arjentaidot ja opintojen kautta töihin - ohjelman työpaja 4.9.13
Keskustelutilaisuudet ja haastattelut oppilaitosten johdolle	1.10.13 SAJO ry:n seminaari; Keskuspuiston Ammattiopisto sekä Omnia 11/13
Työpaja hankkeiden juurtumisesta ja suosituksista eri toimijoiden näkökulmasta	Ammatillisen koulutuksen hyvinvointipäivät 4.12.2013

Arvioinnin viitekehys

Realistisen arvioinnin viitekehyksessä (Pawson & Tilley 1997; 2001)

- on tarkasteltu innovaatioiden leviämistä organisaatioissa (Rogers 1995; 2003)
- sekä organisaatioiden kehittämishankkeiden implementaatiota (esim. Nielsen & Randall 2011; Saksvik ym. 2002)
- Arviointia tehtiin käytännön tarpeisiin (vrt. Patton 1997)
- Arviointiote oli osallistavaa ja kehittäväää (Kivipelto 2008)

Tulokset: Uusien tuotteiden juurtumista edistävät tekijät

Kehittämishankkeessa

- tuotteen ja hankkeen tarpeellisuus todettu
- realistinen suunnitelma
- osaava, innostunut ja jaksava projektihenkilöstö
- kohde- ja sidosryhmien sekä verkostokumppanien osallistuminen hankkeen eri vaiheisiin ja toimenpiteisiin
- hyödyllinen ja käytännössä toimiva tuote
- jatkuvan arvioinnin ja palautteen hyödyntäminen projektin ohjauksessa
- riittävät, kohderyhmälähtöiset levittämisen- ja juurruttamistoimenpiteet

Uusien tuotteiden juurtumista edistävät tekijät

Oppilaitoksessa

- organisaation suunnitelmallinen kehittämistoiminta
- johdon seuranta ja tuki hankkeille
- uuden tuotteen käyttöönottoa tukevat päätökset

Muiden sidosryhmien ja toimintaympäristön osalta

- yhteiskunnallisten, alueellisten ja paikallisten vaikuttajatahojen ohjaus ja julkinen keskustelu
- rahoittajan ohjaus ja tuki

Millaiset hankkeet onnistuvat juurruttamisessa?

Aloitusvaiheessa

- uudelle tuotteelle tarve, hanke tarpeellinen

Tuotekehittelyvaiheessa

- kohde- ja sidosryhmät osallistuvat hankkeeseen
- arviointipalautetta hyödynnetään hankeohjauksessa
- innostuneet, aktiiviset ja osaavat toimijat onnistuvat vastaamaan haasteisiin ja saavat aikaan myönteistä nostetta

Juuruttamisvaiheessa

- tuotetta testattu riittävästi ja todettu toimivaksi
- levitys ja juurruttaminen tapahtuu hankeaikana
- juurtuminen organisatorisiin käytäntöihin varmistettu

Onnistunut hanke eri hanketoimijoiden näkökulmasta

Johdon näkökulmasta

- hankeprosessit osana koko organisaation kehittämistä
- hanke toteuttaa oppilaitoksen strategiaa ja hyödyttää toimintaa

Projektihenkilöstön näkökulmasta

- projektin onnistunut läpivieminen ja toimenpiteet
- aikataulussa ja vastaa tavoitteisiin

Opetushenkilöstön näkökulmasta

- onnistunut kehittämishanke helpottaa työtä ja tukee perustehtävää eli opetustyötä

Lisää vaikuttavuutta kehittämishankkeisiin

- juurruttamalla tuotteita suunnitelmallisesti jo hankeaikana
- arvioimalla hankkeita ja hyödyntämällä palautetta jatkuvasti hankkeen ohjauksessa
- osallistamalla kohde- ja sidosryhmiä yhteiskehittämiseen
- ohjaamalla oppilaitostasolla hanketoimintaa, juurruttamista ja vaikuttavuuden arviointia
- valtakunnallisella hankeohjauksella, tuotteiden arvioinnilla ja levittämisellä

Arviointitutkimuksen käytännön suositukset

- Suositukset rahoittajalle 9/2013
- Suositukset hankkeiden toteuttajille 1/2014
- Tarkistuslista suositusten tueksi ja johdon työkaluksi hanketoimijoiden perehdyttämiseen 1/2014

Kiitos!

Merja Turpeinen, tutkija
Työterveyslaitos, Työkyvyn ja terveyden edistäminen
merja.turpeinen@ttl.fi

Lähteet

Kivipelto M (2008) Osallistava ja valtaistava arviointi. Johdatus periaatteisiin ja käytäntöihin. Stakesin työpapereita 17/2008. Valopaino Oy, Helsinki.

Nielsen, K. & Randall, R. (2012). Opening the black box: Presenting a model for evaluating organizational-level interventions. *European Journal of work and organizational psychology*. 1-17.

Patton, M. Q. (1997) Utilization-Focused Evaluation. The New Century Text. 3rd Edition. Thousand Oaks, London & New Delhi: SAGE.

Pawson, R. & Tilley, N. (1997). Realistic evaluation. London. Thousand Oaks & New Delhi. Sage.

Pawson, R. & Tilley, N. (2001). Realistic evaluation bloodlines. *American Journal of Evaluation*. 22 (3), 317-324.

Rogers EM (2003) Diffusion of innovations. New York. The Free Press.

Saksvik, P., Nytrø, K., Dahl-Jørgensen, C. & Mikkelsen, A. (2002). A process evaluation of individual and organizational occupational stress and health interventions. *Work and Stress*. 16, 37-57.